

Sygn. akt VIII C 70/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 16 stycznia 2019 roku

Sąd Rejonowy dla Łodzi-Widzewa w Łodzi VIII Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący: Sędzia SR Anna Bielecka-Gąszcz

Protokolant: st. sekr. sąd. Anna Zuchora

po rozpoznaniu w dniu 16 stycznia 2019 roku w Łodzi

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) Niestandaryzowanego Sekurytyzacyjnego Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego we W.

przeciwko I. B.

o zapłatę 491,68 zł

1. oddała powództwo;
2. zasądza od powoda na rzecz pozwanej kwotę 110,70 zł (sto dziesięć złotych i siedemdziesiąt groszy) tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sygn. akt VIII C 70/18

UZASADNIENIE

W dniu 13 lipca 2017 roku powód (...) Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty we W., reprezentowany przez pełnomocnika będącego radcą prawnym, wytoczył przeciwko pozwanej I. B. w elektronicznym postępowaniu upominawczym powództwo o zapłatę kwoty 491,68 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 13 lipca 2017 roku do dnia zapłaty, a także wniósł o zasądzenie zwrotu kosztów procesu według norm przepisanych.

W uzasadnieniu powód podniósł, że dochodzona pozwem wierzytelność wynika z braku zapłaty przez pozwaną kwoty z tytułu zawartej w dniu 17 lipca 2012 roku z pierwotnym wierzycielem (...) Finanse S.A. umowy pożyczki nr (...). Na mocy powyższej umowy pozwana otrzymała oznaczoną w jej treści kwotę pieniężną zobowiązując się do jej zwrotu na warunkach określonych w umowie. Pozwana uchybiła powyższemu obowiązkowi, wskutek czego niespłacona kwota należności głównej stała się wymagalna wraz z kwotą odsetek za opóźnienie w spełnieniu świadczenia. W dniu 21 grudnia 2016 roku powód zawarł z pierwotnym wierzycielem umowę cesji, na mocy której przejął prawa do wierzytelności wobec pozwanej z tytułu przedmiotowej umowy. Na dochodzoną pozwem kwotę składają się: należność główna w wysokości 352,89 zł oraz skapitalizowane odsetki w kwocie 138,79 zł naliczone zarówno przez pierwotnego wierzyciela, jak i przez powoda. **(pozew w e.p.u. k. 3-6)**

W dniu 19 września 2017 roku Sąd Rejonowy Lublin-Zachód w Lublinie wydał w przedmiotowej sprawie nakaz zapłaty w elektronicznym postępowaniu upominawczym, który następnie utracił moc w całości na skutek wniesienia przez pozwaną sprzeciwu, zaś sprawa została przekazana do rozpoznania tutejszemu Sądowi. W sprzeciwie pozwana wniosła

o oddalenie powództwa w całości, podnosząc zarzut przedawnienia roszczenia. **(nakaz zapłaty k. 6v, sprzeciw k. 7-8v, postanowienie k. 11)**

Po przekazaniu sprawy z e.p.u., powód uzupełnił braki pozwu i podtrzymał powództwo w całości. **(pismo procesowe k. 14, pozew k. 15-17)**

W toku dalszego postępowania strony podtrzymały zgłoszone w sprawie stanowiska.

Postanowieniem z dnia 22 czerwca 2018 roku referendarz sądowy w Sądzie Rejonowym dla Łodzi-Widzewa w Łodzi, uwzględniając wniosek pozwanej z dnia 18 czerwca 2018 roku, ustanowił dla niej pełnomocnika z urzędu.

W piśmie procesowym z dnia 24 lipca 2018 roku ustanowiony dla pozwanej pełnomocnik z urzędu wniósł o zobowiązanie powoda do złożenia w poczet materiału dowodowego oświadczenia pożyczkodawcy o wypowiedzeniu umowy, podnosząc, iż wskazywana przez powoda data wymagalności roszczenia nie została udowodniona, a roszczenie jest przedawnione w całości. Pomimo wezwania pełnomocnika powoda do złożenia wnioskowanego oświadczenia, nie zostało ono załączone do akt sprawy. **(pismo procesowe k. 40-43, k. 67-68, wniosek k. 52, postanowienie k. 57, zarządzenie k. 67, protokół rozprawy k. 75)**

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 17 lipca 2012 roku pozwana I. B. zawarła z (...) Finanse Spółką Akcyjną we W. umowę pożyczki gotówkowej nr (...), na mocy której pierwotny wierzyciel udzielił pozwanej pożyczki w kwocie 1.378,65 zł na okres od dnia 17 lipca 2012 roku do dnia 25 lipca 2014 roku. Kwotę tą pozwana zobowiązała się zwrócić w 24 miesięcznych ratach kapitałowo-odsetkowych w wysokości po 68,08 zł każda, płatnych do 25-go dnia każdego miesiąca, począwszy od dnia 25 sierpnia 2012 roku. W razie opóźnienia pożyczkobiorcy w zapłacie dwóch pełnych rat pożyczki, pożyczkodawca miał prawo wypowiedzieć umowę z zachowaniem 30-dniowego terminu wypowiedzenia, po uprzednim wezwaniu pożyczkobiorcy do zapłaty zaległych rat w terminie 7 dni pod rygorem wypowiedzenia umowy pożyczki. Za okres opóźnienia w spłacie raty lub jej części pożyczkodawca naliczał odsetki od zadłużenia przeterminowanego w wysokości czterokrotności stopy kredytu lombardowego NBP w stosunku rocznym. **(umowa k. 44-47, okoliczności bezsporne)**

W dniu 21 grudnia 2016 roku powód (...) Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty we W. zawarł z (...) Finanse Spółką Akcyjną we W. umowę o przelew wierzytelności, m.in. wobec dłużnika I. B.. W wyciągu z elektronicznego załącznika do umowy cesji zadłużenie pozwanej z tytułu należności głównej zostało określone na 352,89 zł, z tytułu odsetek na kwotę 18,25 zł, zaś z tytułu kosztów na kwotę 241,80 zł. **(umowa przelewu wierzytelności k. 23-26, wyciąg z elektronicznego załącznika do umowy cesji k. 27, okoliczności bezsporne)**

W wyciągu z ksiąg rachunkowych funduszu sekurytyzacyjnego i ewidencji analitycznej z dnia 13 lipca 2017 roku powód wskazał, iż zadłużenie pozwanej na dzień wystawienia wyciągu wynosi 491,68 zł i składają się na nie następujące kwoty: 352,89 zł – z tytułu kapitału, 138,79 zł – z tytułu odsetek. **(wyciąg z ksiąg rachunkowych k. 18)**

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dowodów z dokumentów znajdujących się w aktach sprawy, które nie były kwestionowane przez strony.

Sąd Rejonowy zważył, co następuje:

Powództwo nie było zasadne i nie zasługiwało na uwzględnienie.

Rozważania w niniejszej sprawie rozpocząć należy od oceny zgłoszonego przez stronę pozwaną zarzutu przedawnienia roszczenia, skuteczne podniesienie przedmiotowego zarzutu jest bowiem wystarczające do oddalenia powództwa bez potrzeby ustalenia, czy zachodzą wszystkie inne przesłanki prawnomaterialne uzasadniające jego uwzględnienie, a ich badanie w takiej sytuacji staje się zbędne (por. uzasadnienie uchwały pełnego składu Izby Cywilnej Sądu Najwyższego

z dnia 17 lutego 2006 roku, III CZP 84/05, OSNC 2006/7-8/114 oraz uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z dnia 11 sierpnia 2010 roku, I CSK 653/09, LEX). Zarzut ten okazał się w pełni zasadny.

Zgodnie z art. 117 § 2 k.c., po upływie terminu przedawnienia ten, przeciwko komu przysługuje roszczenie może uchylić się od jego zaspokojenia, chyba że zrzeka się korzystania z zarzutu przedawnienia. Przepis art. 117 § 1 k.c. stanowi z kolei, że z zastrzeżeniem wyjątków przewidzianych w ustawie, roszczenia majątkowe ulegają przedawnieniu. Roszczenie dochodzone niniejszym powództwem bez wątpienia jest roszczeniem majątkowym, a zgodnie z zasadą ogólną z upływem trzech lat przedawniają się roszczenia – jak w przedmiotowej sprawie – związane z prowadzoną działalnością gospodarczą, jako że pierwotny wierzyciel takową działalność niewątpliwie prowadził.

Bieg przedawnienia rozpoczyna się od dnia, w którym roszczenie stało się wymagalne (art. 120 § 1 zd. 1 k.c.). Wierzytelność dochodzona przedmiotowym powództwem wynika z zobowiązania o charakterze terminowym (pозwana była zobowiązana do comiesięcznej spłaty rat kapitałowo-odsetkowych), wobec tego jest wymagalna, jeżeli nadszedł termin świadczenia, bowiem od tej daty wierzyciel może domagać się spełnienia świadczenia, które dłużnik musi spełnić (por. wyrok SN z dnia 12 lutego 1991 roku, III CRN 500/90, OSNC 1992/7-8/137, wyrok SN z dnia 13 lipca 2005 roku, I CK 65/05, Biul. SN 2005/11/13, wyrok SN z dnia 12 marca 2002 roku, IV CKN 862/00, LEX).

Bieg przedawnienia przerywa się m.in. przez każdą czynność przed sądem lub innym organem powołanym do rozpoznawania spraw lub egzekwowania roszczeń danego rodzaju albo przed sądem polubownym, przedsięwziętą bezpośrednio w celu dochodzenia, ustalenia albo zaspokojenia lub zabezpieczenia roszczenia (art. 123 § 1 pkt 1 k.c.) oraz przez uznanie roszczenia przez osobę, przeciwko której roszczenie przysługuje (art. 123 § 1 pkt 2 k.c.). Po każdym przerwaniu przedawnienia biegnie ono na nowo, przy czym w razie przerwania przedawnienia w sposób wskazany w art. 123 § 1 pkt 1 k.c., biegnie ono na nowo dopiero po zakończeniu postępowania (art. 124 k.c.). Bieg terminu przedawnienia nie rozpoczyna się, a wszczęty ulega zawieszeniu w przypadkach wskazanych w art. 121 k.c.

O czym była już mowa, początkiem biegu terminu przedawnienia jest chwila wymagalności roszczenia. W przedmiotowej sprawie brak jest bliższych danych w oparciu o które Sąd mógłby ustalić, kiedy wierzytelność dochodzona przedmiotowym powództwem stała się wymagalna. Przypomnieć należy, iż obowiązek spłaty pożyczki zaciągniętej przez pozwaną miał charakter ratalny, a pozwana zobowiązana była do uiszczania rat w okresach miesięcznych. Strona powodowa nie załączyła jednak żadnego dokumentu, którego treść wskazywałaby na liczbę rat spłaconych oraz niespłaconych przez dłużniczkę. Wprawdzie przedmiotowa umowa przewidywała termin spłaty ostatniej raty (25 lipca 2014 roku), przypadający po 24 miesiącach od dnia zawarcia umowy, to jednak za bezsporne należy uznać, iż każda z rat była odrębnie wymagalna z uwagi na odmienny termin płatności. Nie może przy tym ująć uwadze okoliczność, że oznaczona w pozwie należność kapitałowa nie odpowiada wysokości jednej raty pożyczki, a jej wielokrotności. W świetle zasad doświadczenia życiowego z dużym prawdopodobieństwem można założyć, że wobec braku spłaty zobowiązania przez pozwaną i ziszczenia się przesłanek z § 1 ust. 13 umowy pożyczki, umowa ta została przez pożyczkodawcę wypowiedzenia, a całość zadłużenia postawiona w stan wymagalności. W takim przypadku to data rozwiązania umowy, nie zaś oznaczona w jej treści data zakończenia spłaty pożyczki, wyznaczałaby datę wymagalności roszczenia (oczywiście raty, których termin płatności przypadał na okres sprzed wypowiedzenia umowy byłyby wymagalne w tychże terminach). W tym miejscu podkreślenia wymaga, że okoliczności faktyczne, wskazujące na liczbę niespłaconych rat przez pozwaną oraz terminy ich wymagalności, zwłaszcza wobec podniesionego zarzutu przedawnienia oraz zarzutów związanych z niewykazaniem zasadności żądania, pozwu winien wykazać powód, jeżeli w jego ocenie zarzut ten byłby niezasadny. Powód powinien załączyć do pozwu, bądź do dalszych pism procesowych odpowiednie dokumenty (m.in. wykaz rat niezapłaconych przez pozwaną z terminami ich płatności), w świetle których Sąd mógłby ustalić precyzyjnie termin wymagalności poszczególnych rat i ocenić podniesiony zarzut przedawnienia, jeżeli powód chciałby wywodzić korzystne dla siebie skutki prawne z twierdzenia, że roszczenie nie uległo przedawnieniu. Konieczność wykazania powyższego była tym bardziej uzasadniona, że pełnomocnik pozwanej wprost zakwestionował datę wymagalności roszczenia podaną przez powoda i wniósł o zobowiązanie powoda do przedłożenia oświadczenia o wypowiedzeniu umowy pożyczki. Pomimo stosownego wezwania powód nie uczynił jednak zadość powyższemu, w związku z tym, biorąc pod uwagę dokumenty znajdujące się w aktach sprawy, należało uznać, że roszczenie uległo przedawnieniu. Sąd zobligowany był bowiem do oceny podniesionego zarzutu, w świetle

dowodów z dokumentów zgromadzonych w aktach sprawy. Wyjaśnić wreszcie należy, że nawet gdyby założyć, iż pierwotny wierzyciel nie wypowiedział stosunku zobowiązaniowego łączącego go z pozwaną, to z uwagi na wytoczenie powództwa w dniu 13 lipca 2017 roku nieprzedawniona mogłaby być wyłącznie ostatnia rata pożyczki, wymagalna w dniu 25 lipca 2014 roku. Niemniej jednak pozwana podnosiła w sprawie, iż umowa została wypowiedziana, którego to twierdzenia powód nie podważył, w konsekwencji Sąd uznał, iż powód nie obalił podniesionego przez stronę pozwaną zarzutu przedawnienia.

W świetle przepisów regulujących przerwanie i zawieszenie biegu terminu przedawnienia, nie doszło do przerwania ani zawieszenia tego terminu – powód nie wykazał, aby takie przerwanie lub zawieszenie miało miejsce. W przedmiotowej sprawie, powód nie wykazał również, aby pozwana zrzekła się korzystania z zarzutu przedawnienia, a także, aby zachodziły szczególne okoliczności przemawiające za uznaniem zarzutu przedawnienia jako naruszającego zasady współżycia społecznego. Nie można bowiem uznać zgłoszonego przez stronę pozwaną zarzutu przedawnienia za działanie sprzeczne z zasadami współżycia społecznego przewidzianymi w art. 5 k.c. Przyjęcie odmiennego stanowiska prowadziłoby do wniosku, że wierzyciel mógłby dochodzić przedawnionej należności w dowolnym momencie po upływie terminu przedawnienia, powołując się na zasady współżycia społecznego, co niweczyłoby cel instytucji przedawnienia.

Mając powyższe na uwadze, przedmiotowe powództwo należało oddalić, co też Sąd uczynił orzekając jak w sentencji.

O kosztach procesu Sąd rozstrzygnął w oparciu o art. 98 k.p.c. zasądzając od powoda na rzecz pozwanej kwotę 110,70 zł, na którą złożyło się wynagrodzenie pełnomocnika pozwanej z urzędu.